

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता — क्रम पाठः

चतुर्थकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः

पञ्चमचितिशेषनिरूपणं

ॐ नमः परमात्मने । श्री गुरुभ्यो नमः । हरिः ॐ

रश्मिरसि। असि खषयाय। खषयाय त्वा। त्वा खषयम्। खषयम् जिन्व। जिन्व प्रेतिः।
प्रेतिरसि। प्रेतिरिति प्र—इतिः। असि धर्माय। धर्माय त्वा। त्वा धर्मम्। धर्मम् जिन्व। जिन्वा-
न्वितिः। अन्वितिरसि। अन्वितिरित्यनु—इतिः। असि दिवे। दिवे त्वा। त्वा दिवम्। दिवम्
जिन्व। जिन्व सन्धिः। सन्धिरसि। सन्धिरिति सम्—धिः। अस्यन्तरिखषाय। अन्तरिखषाय
त्वा। त्वाऽन्तरिखषम्। अन्तरिखषम् जिन्व। जिन्व प्रतिधिः। प्रतिधिरसि। प्रतिधिरिति प्रति—
धिः। असि पृथिव्यै। पृथिव्यै त्वा। त्वा पृथिवीम्। पृथिवीम् जिन्व। जिन्व विष्टम्भः। विष्ट-
म्भोऽसि। विष्टम्भ इति वि—स्तम्भः। असि वृष्ट्यै। वृष्ट्यै त्वा। त्वा वृष्टिम्। वृष्टिम् जिन्व। जिन्व
प्रवा। प्रवाऽसि। प्रवेति प्र—वा। अस्यह्ने। अह्ने त्वा। त्वाऽहः। अहर् जिन्व। जिन्वानुवा। अनु-
वाऽसि। अनुवेत्यनु—वा। असि रात्रियै। रात्रियै त्वा। त्वा रात्रिम्। रात्रिम् जिन्व। जिन्वोशिक्।
उशिर्गसि। असि वसुभ्यः। ॥ [१] ॥ वसुभ्यस्त्वा। वसुभ्य इति वसु—भ्यः। त्वा वसून्।
वसून् जिन्व। जिन्व प्रकेतः। प्रकेतोऽसि। प्रकेत इति प्र—केतः। असि रुद्रेभ्यः। रुद्रेभ्यस्त्वा।
त्वा रुद्रान्। रुद्रान् जिन्व। जिन्व सुदीतिः। सुदीतिरसि। सुदीतिरिति सु—दीतिः। अस्या-
दित्येभ्यः। आदित्येभ्यस्त्वा। त्वाऽऽदित्यान्। आदित्यान् जिन्व। जिन्वौजः। ओजोऽसि।
असि पितृभ्यः। पितृभ्यस्त्वा। पितृभ्य इति पितृ—भ्यः। त्वा पितृन्। पितृन् जिन्व। जिन्व
तन्तुः। तन्तुरसि। असि प्रजाभ्यः। प्रजाभ्यस्त्वा। प्रजाभ्य इति प्र—जाभ्यः। त्वा प्रजाः। प्रजा

जिन्व । प्रजा इति प्र—जाः । जिन्व पृतनाषाट् । पृतनाषाडसि । असि पशुभ्यः । पशुभ्यस्त्वा । पशुभ्य इति पशु—भ्यः । त्वा पशून् । पशून् जिन्व । जिन्व रेवत् । रेवदसि । अस्योषधीभ्यः । ओषधीभ्यस्त्वा । ओषधीभ्य इत्योषधि—भ्यः । त्वौषधीः । ओषधीर् जिन्व । जिन्वाभिजित् । अभिजिदसि । अभिजिदित्यभि—जित् । असि युक्तग्रावा । युक्तग्रावेन्द्राय । युक्तग्रावेति युक्त—ग्रावा । इन्द्राय त्वा । त्वेन्द्रम् । इन्द्रम् जिन्व । जिन्वाधिपतिः । अधिपतिरसि । अधिपतिरित्यधि—पतिः । असि प्राणाय । प्राणाय त्वा । प्राणायेति प्र—अनाय । ॥ [२] ॥ त्वा प्राणम् । प्राणम् जिन्व । प्राणमिति प्र—अनम् । जिन्व यन्ता । यन्ताऽसि । अस्यपानाय । अपानाय त्वा । अपानायेत्यप—अनाय । त्वाऽपानम् । अपानम् जिन्व । अपानमित्यप—अनम् । जिन्व स॒स॒सर्पः । स॒स॒सर्पोऽसि । स॒स॒सर्प इति सम्—सर्पः । असि चरव्षुषे । चरव्षुषे त्वा । त्वा चरव्षुः । चरव्षुर् जिन्व । जिन्व वयोधाः । वयोधा असि । वयोधा इति वयः—धाः । असि श्रोत्राय । श्रोत्राय त्वा । त्वा श्रोत्रम् । श्रोत्रम् जिन्व । जिन्व त्रिवृत् । त्रिवृदसि । त्रिवृदिति त्रि—वृत् । असि प्रवृत् । प्रवृदसि । प्रवृदिति प्र—वृत् । असि स॒व्वृत् । स॒व्वृदसि । स॒व्वृदिति सम्—वृत् । असि विवृत् । विवृदसि । विवृदिति वि—वृत् । असि स॒स॒रोहः । स॒स॒रोहोऽसि । स॒स॒रोह इति सम्—रोहः । असि नीरोहः । नीरोहोऽसि । नीरोह इति निः—रोहः । असि प्ररोहः । प्ररोहोऽसि । प्ररोह इति प्र—रोहः । अस्यनुरोहः । अनुरोहोऽसि । अनुरोह इत्यनु—रोहः । असि वसुकः । वसुकोऽसि । असि वेषश्रिः । वेषश्रिरसि । वेषश्रिरिति वेष—श्रिः । असि वस्यष्टिः । वस्यष्टिरसि । असीत्यसि ॥ ॥ [३] ॥

(उशिर्गसि प्राणाय त्रिचत्वारिंशच्च)

॥ १ ॥

★

राइयसि । असि प्राची । प्राची दिक् । दिग् वसवः । वसवस्ते । ते देवाः । देवा अधिपतयः । अधिपतयोऽग्निः । अधिपतय इत्यधि—पतयः । अग्निर्हेतीनाम् । हेतीनाम् प्रतिधर्ता । प्रतिधर्ता त्रिवृत् । प्रतिधर्तेति प्रति—धर्ता । त्रिवृत् त्वा । त्रिवृदिति त्रि—वृत् । त्वा स्तोमः । स्तोमः पृथिव्याम् । पृथिव्यां श्रयतु । श्रयत्वाज्यम् । आज्यमुक्थम् । उक्थमव्यथयत् । अव्यथयत् स्तभ्रातु । स्तभ्रातु रथन्तरम् । रथन्तरं साम । रथन्तरमिति रथम्—तरम् । साम प्रति-

ष्ठित्यै। प्रतिष्ठित्यै विराट्। प्रतिष्ठित्या इति प्रति—स्थित्यै। विराडसि। विराडिति वि—राट्।
 असि द्रुविणा। द्रुविणा दिक्। दिग् रुद्राः। रुद्रास्ते। ते देवाः। देवा अधिपतयः। अधिप-
 तय इन्द्रः। अधिपतय इत्यधि—पतयः। इन्द्रो हेतीनाम्। हेतीनाम् प्रतिधर्ता। प्रतिधर्ता पञ्च-
 दशः। प्रतिधर्तेति प्रति—धर्ता। पञ्चदशस्त्वा। पञ्चदश इति पञ्च—दशः। त्वा स्तोमः। स्तोमः
 पृथिव्याम्। पृथिव्याऽश्रयतु। श्रयतु प्रउगम्। प्रउगमुक्थम्। उक्थमव्यथयत्। अव्यथयथ
 स्तभ्रातु। स्तभ्रातु बृहत्। बृहत् सामं। सामं प्रतिष्ठित्यै। प्रतिष्ठित्यै सम्राट्। प्रतिष्ठित्या इति
 प्रति—स्थित्यै। सम्राडसि। सम्राडिति सम्—राट्। असि प्रतीची। प्रतीची दिक्। दिगादित्याः।
 ॥ [४] ॥ आदित्यास्ते। ते देवाः। देवा अधिपतयः। अधिपतयः सोमः। अधिपतय इत्यधि—
 पतयः। सोमो हेतीनाम्। हेतीनाम् प्रतिधर्ता। प्रतिधर्ता सप्तदशः। प्रतिधर्तेति प्रति—धर्ता।
 सप्तदशस्त्वा। सप्तदश इति सप्त—दशः। त्वा स्तोमः। स्तोमः पृथिव्याम्। पृथिव्याऽश्रयतु।
 श्रयतु मरुत्वतीयम्। मरुत्वतीयमुक्थम्। उक्थमव्यथयत्। अव्यथयथ स्तभ्रातु। स्तभ्रातु
 वैरूपम्। वैरूपः सामं। सामं प्रतिष्ठित्यै। प्रतिष्ठित्यै स्वराट्। प्रतिष्ठित्या इति प्रति—स्थित्यै।
 स्वराडसि। स्वराडिति स्व—राट्। अस्युदीची। उदीची दिक्। दिग् विश्वे। विश्वे ते। ते देवाः।
 देवा अधिपतयः। अधिपतयो वरुणः। अधिपतय इत्यधि—पतयः। वरुणो हेतीनाम्। हेतीनाम्
 प्रतिधर्ता। प्रतिधर्तेकविंशः। प्रतिधर्तेति प्रति—धर्ता। एकविंशस्त्वा। एकविंश इत्येक—
 विंशः। त्वा स्तोमः। स्तोमः पृथिव्याम्। पृथिव्याऽश्रयतु। श्रयतु निष्केवत्यम्। निष्केव-
 ल्यमुक्थम्। उक्थमव्यथयत्। अव्यथयथ स्तभ्रातु। स्तभ्रातु वैराजम्। वैराजः सामं। सामं
 प्रतिष्ठित्यै। प्रतिष्ठित्या अधिपत्नी। प्रतिष्ठित्या इति प्रति—स्थित्यै। अधिपत्न्यसि। अधिपत्नी-
 त्यधि—पत्नी। असि बृहती। बृहती दिक्। दिङ् मरुतः। मरुतस्ते। ते देवाः। देवा अधिप-
 तयः। अधिपतयो बृहस्पतिः। अधिपतय इत्यधि—पतयः। ॥ [५] ॥ बृहस्पतिर्हेतीनाम्।
 हेतीनाम् प्रतिधर्ता। प्रतिधर्ता त्रिणवत्रयस्त्रिंशौ। प्रतिधर्तेति प्रति—धर्ता। त्रिणवत्रयस्त्रिंशौ
 त्वा। त्रिणवत्रयस्त्रिंशाविति त्रिणव—त्रयस्त्रिंशौ। त्वा स्तोमौ। स्तोमौ पृथिव्याम्। पृथिव्याऽश्र-
 यताम्। श्रयता वैश्वदेवाग्निमारुते। वैश्वदेवाग्निमारुते उक्थे। वैश्वदेवाग्निमारुते इति वैश्वदेव—
 आग्निमारुते। उक्थे अव्यथयन्ती। उक्थे इत्युक्थे। अव्यथयन्ती स्तभ्रीताम्। अव्यथयन्ती

इत्यव्यथयन्ती । स्त॒भ्री॒ताऽ॒ शा॒क्रर॒ैव॒ते । शा॒क्रर॒ैव॒ते साम॑नी । शा॒क्रर॒ैव॒ते इति॑ शा॒क्र—र॒ैव॒ते । साम॑नी प्रति॑ष्ठित्यै । साम॑नी इति॑ साम॑नी । प्रति॑ष्ठित्या अ॒न्तरि॑ख्याय । प्रति॑ष्ठित्या इति॑ प्रति—स्थि॒त्यै । अ॒न्तरि॑ख्याय॒र्षयः॑ । ऋ॒षय॑स्त्वा । त्वा प्र॒थम॑जाः । प्र॒थम॑जा दे॒वेषु॑ । प्र॒थम॑जा इति॑ प्रथम—जाः । दे॒वेषु॑ दि॒वः । दि॒वो मा॒त्रया॑ । मा॒त्रया॑ वरि॒णा । वरि॒णा प्र॑थन्तु । प्र॑थन्तु वि॒धर्ता॑ । वि॒धर्ता॑ च । वि॒धर्ते॑ति वि—ध॒र्ता॑ । चा॒यम् । अ॒यमधि॑पतिः । अधि॑पतिश्च । अधि॑पतिरित्यधि—पतिः । च ते । ते त्वा । त्वा सर्वे॑ । सर्वे॑ स॒व्वि॒दानाः । स॒व्वि॒दाना॑ नाक॑स्य । स॒व्वि॒दाना॑ इति॑ सम्—वि॒दानाः । नाक॑स्य पृ॒ष्ठे । पृ॒ष्ठे सु॒वर्गे॑ । सु॒वर्गे॑ लो॒के । सु॒वर्ग॑ इति॑ सु॒वः—गे । लो॒के यज॑मानम् । यज॑मानम् च । च सा॒दय॑न्तु । सा॒दय॑न्त्विति॑ सादयन्तु ॥ ॥ [६] ॥

(प्रतीची दिङ् मरुतस्ते देवा अधिपतय श्रुत्वारिःशच्च)

॥ २ ॥

★

अ॒यम् पुरः॑ । पुरो॑ हरि॒केशः॑ । हरि॒केशः॑ सूर्य॑रश्मिः । हरि॒केश॑ इति॑ हरि—केशः॑ । सूर्य॑र—श्मि॒स्तस्य॑ । सूर्य॑रश्मिरिति॑ सूर्य—रश्मिः॑ । तस्य॑ रथ॒गृथ्सः॑ । रथ॒गृथ्सश्च॑ । रथ॒गृथ्स॑ इति॑ रथ—गृथ्सः॑ । च रथौ॑जाः । रथौ॑जाश्च । रथौ॑जा इति॑ रथ—ओ॒जाः । च से॒ना॒नि॒ग्रा॒म॒ण्यौ॑ । से॒ना॒नि॒ग्रा॒म॒ण्यौ॑ पु॒ञ्जि॒क॒स्थ॒ला । से॒ना॒नि॒ग्रा॒म॒ण्यौ॑वि॒ति से॒ना॒नि—ग्रा॒म॒ण्यौ॑ । पु॒ञ्जि॒क॒स्थ॒ला॑ च । पु॒ञ्जि॒क॒स्थ॒ले॑ति॑ पु॒ञ्जि॒क—स्थ॒ला । च कृ॒त॒स्थ॒ला । कृ॒त॒स्थ॒ला॑ च । कृ॒त॒स्थ॒ले॑ति॑ कृ॒त—स्थ॒ला । चा॒प्सर॑सौ । अ॒प्सर॑सौ या॒तु॒धा॒नाः । या॒तु॒धा॒ना॑ हे॒तिः । या॒तु॒धा॒ना॑ इति॑ या॒तु—धा॒नाः । हे॒ती र॒ख्वा॑ऽसि । र॒ख्वा॑ऽसि प्रहे॑तिः । प्रहे॑तिरयम् । प्रहे॑तिरिति॑ प्र—हे॒तिः । अ॒यम् द॑र्खि॒णा । द॑र्खि॒णा वि॒श्व—क॑र्मा । वि॒श्वक॑र्मा तस्य॑ । वि॒श्वक॑र्मेति॑ वि॒श्व—क॑र्मा । तस्य॑ रथ॒स्वनः॑ । रथ॒स्वनश्च॑ । रथ॒स्वन॑ इति॑ रथ—स्वनः॑ । च रथे॑चि॒त्रः । रथे॑चि॒त्रश्च॑ । रथे॑चि॒त्र इति॑ रथे—चि॒त्रः । च से॒ना॒नि॒ग्रा॒म॒ण्यौ॑ । से॒ना॒नि॒ग्रा॒म॒ण्यौ॑ मे॒नका॑ । से॒ना॒नि॒ग्रा॒म॒ण्यौ॑वि॒ति से॒ना॒नि—ग्रा॒म॒ण्यौ॑ । मे॒नका॑ च । च स॒हज॑न्या । स॒हज॑न्या च । स॒हज॑न्येति॑ स॒ह—ज॑न्या । चा॒प्सर॑सौ । अ॒प्सर॑सौ द॒ङ्ख॒णावः॑ । द॒ङ्ख॒णावः॑ प॒शवः॑ । प॒शवो॑ हे॒तिः । हे॒तिः पौ॒रु॒षेयः॑ । पौ॒रु॒षेयो॑ व॒धः । व॒धः प्रहे॑तिः । प्रहे॑ति—रयम् । प्रहे॑तिरिति॑ प्र—हे॒तिः । अ॒यम् प॒श्चात् । प॒श्चाद् वि॒श्वव्य॑चाः । वि॒श्वव्य॑चास्तस्य॑ । वि॒श्व—व्य॑चा इति॑ वि॒श्व—व्य॑चाः । तस्य॑ रथ॒प्रोतः॑ । रथ॒प्रोतश्च॑ । रथ॒प्रोत॑ इति॑ रथ—प्रो॒तः । चा॒स॒म॒रथः॑ ।

असमरथश्च । असमरथ इत्यसम—रथः । च सेनानिग्रामण्यौ । सेनानिग्रामण्यौ प्रम्लोचन्ती ।
 सेनानिग्रामण्याविति सेनानि—ग्रामण्यौ । प्रम्लोचन्ती च । प्रम्लोचन्तीति प्र—म्लोचन्ती । चानु-
 म्लोचन्ती । ॥ [७] ॥ अनुम्लोचन्ती च । अनुम्लोचन्तीत्यनु—म्लोचन्ती । चाप्सरसौ । अप्स-
 रसौ सर्पाः । सर्पा हेतिः । हेतिर् व्याघ्राः । व्याघ्राः प्रहेतिः । प्रहेतिरयम् । प्रहेतिरिति प्र—
 हेतिः । अयमुत्तरात् । उत्तराथ सय्यद्वसुः । उत्तरादित्युत्—तरात् । सय्यद्वसुस्तस्य । सय्यद्व-
 सुरिति सय्यत्—वसुः । तस्य सेनजित् । सेनजिच् च । सेनजिदिति सेन—जित् । च सुषेणः ।
 सुषेणश्च । सुषेण इति सु—सेनः । च सेनानिग्रामण्यौ । सेनानिग्रामण्यौ विश्वाची । सेनानिग्रा-
 मण्याविति सेनानि—ग्रामण्यौ । विश्वाची च । च घृताची । घृताची च । चाप्सरसौ । अप्स-
 रसावापः । आपो हेतिः । हेतिर् वातः । वातः प्रहेतिः । प्रहेतिरयम् । प्रहेतिरिति प्र—हेतिः ।
 अयमुपरि । उपर्यर्वाग्वसुः । अर्वाग्वसुस्तस्य । अर्वाग्वसुरित्यर्वाक्—वसुः । तस्य तार्वर्यः ।
 तार्वर्यश्च । चारिष्टनेमिः । अरिष्टनेमिश्च । अरिष्टनेमिरित्यरिष्ट—नेमिः । च सेनानिग्रामण्यौ ।
 सेनानिग्रामण्यावुर्वशी । सेनानिग्रामण्याविति सेनानि—ग्रामण्यौ । उर्वशी च । च पूर्वचित्तिः ।
 पूर्वचित्तिश्च । पूर्वचित्तिरिति पूर्व—चित्तिः । चाप्सरसौ । अप्सरसौ विद्युत् । विद्युद्धेतिः । विद्यु-
 दिति वि—द्युत् । हेतिरवस्फूर्जन्न । अवस्फूर्जन् प्रहेतिः । अवस्फूर्जन्नित्यव—स्फूर्जन्न । प्रहेति-
 स्तेभ्यः । प्रहेतिरिति प्र—हेतिः । तेभ्यो नमः । नमस्ते । ते नः । नो मृडयन्तु । मृडयन्तु ते ।
 ते यम् । यम् द्विष्मः । ॥ [८] ॥ द्विष्मो यः । यश्च । च नः । नो द्वेष्टि । द्वेष्टि तम् । तव्वः । वो
 जम्भे । जम्भे दधामि । दधाम्यायोः । आयोस्त्वा । त्वा सद्ने । सद्ने सादयामि । सादयाम्य-
 वतः । अवतश्छायायाम् । छायायाम् नमः । नमः समुद्राय । समुद्राय नमः । नमः समुद्रस्य ।
 समुद्रस्य चरुषसे । चरुषसे परमेष्ठी । परमेष्ठी त्वा । त्वा सादयतु । सादयतु दिवः । दिवः पृष्ठे ।
 पृष्ठे व्यचस्वतीम् । व्यचस्वतीम् प्रथस्वतीम् । प्रथस्वतीव्विभूमतीम् । विभूमतीम् प्रभूमतीम् ।
 विभूमतीमिति वि—भूमतीम् । प्रभूमतीम् परिभूमतीम् । प्रभूमतीमिति प्र—भूमतीम् । परिभू-
 मतीम् दिवम् । परिभूमतीमिति परि—भूमतीम् । दिवय्यच्छ । यच्छ दिवम् । दिवम् दृ२ह । दृ२ह
 दिवम् । दिवम् मा । मा हि२सीः । हि२सीर् विश्वस्मै । विश्वस्मै प्राणाय । प्राणायानायाय । प्राणा-
 येति प्र—अनाय । अपानाय व्यानाय । अपानायेत्यप—अनाय । व्यानायौदानाय । व्यानायेति

वि—अनाय । उ॒दानाय॑ प्रति॒ष्ठायै॑ । उ॒दानायेत्यु॒त्—अनाय॑ । प्रति॒ष्ठायै॑ च॒रित्राय॑ । प्रति॒ष्ठाय॑ इति॑
 प्रति—स्था॒यै॑ । च॒रित्राय॑ सूर्यः । सूर्य॑स्त्वा । त्वा॒ऽभि । अ॒भि पा॑तु । पा॒तु म॒ह्य । म॒ह्य स्व॒स्त्या ।
 स्व॒स्त्या छ॒र्दिषा॑ । छ॒र्दिषा॑ शन्त॒मेन॑ । शन्त॒मेन॑ तया॑ । शन्त॒मेनेति॑ शम्—त॒मेन॑ । तया॑ दे॒वतया॑ ।
 दे॒वतया॑ऽङ्गिर॒स्वत् । अ॒ङ्गिर॒स्वद् ध्रु॒वा । ध्रु॒वा सी॑द । सी॒देति॑ सीद ॥ प्रोथ॒दध्वः॑ । अश्वो॒ न । न
 यव॑से । यव॑से अवि॒ष्यन्न॑ । अवि॒ष्यन् य॒दा । य॒दा म॒हः । म॒हः स॒व्वर॑णात् । स॒व्वर॑णाद् व्य॒स्थात् ।
 स॒व्वर॑णादिति॑ सम्—वर॑णात् । व्य॒स्था॒दिति॑ वि—अ॒स्थात् ॥ आ॒दस्य॑ । अ॒स्य वा॒तः । वा॒तो अ॒नु ।
 अ॒नु वा॒ति । वा॒ति शो॒चिः । शो॒चिर॒ध॑ । अ॒ध॑ स्म । स्म॒ ते । ते व्र॑ज॒नम् । व्र॑ज॒नम् कृ॒ष्णम् । कृ॒ष्ण-
 म॒स्ति । अ॒स्तीत्य॑स्ति ॥ ॥ [९] ॥

(प्रश्नोचन्ती च यङ् स्वस्त्या ऽष्टाविंशतिश्च)

॥ ३ ॥

★

अ॒ग्निर् मू॒र्द्धा । मू॒र्द्धा दि॒वः । दि॒वः क॒कुत् । क॒कुत् प॒तिः । प॒तिः पृ॒थि॒व्याः । पृ॒थि॒व्या अ॒यम् ।
 अ॒यमि॒त्यय॑म् ॥ अ॒पा॒ रेता॑ऽसि । रेता॑ऽसि जि॒न्वति॑ । जि॒न्वतीति॑ जि॒न्वति॑ ॥ त्वा॒मग्ने॑ । अ॒ग्ने
 पु॒ष्करा॑त् । पु॒ष्करा॑दधि॑ । अ॒ध्यथ॑र्वा । अथ॑र्वा निः । निर॑म॒न्थत॑ । अ॒म॒न्थतेत्य॑म॒न्थत॑ ॥ मू॒र्द्धो
 वि॒श्वस्य॑ । वि॒श्वस्य॑ वा॒घतः॑ । वा॒घत॑ इति॑ वा॒घतः॑ ॥ अ॒यम॒ग्निः । अ॒ग्निः स॒हस्रि॑णः । स॒हस्रि॑णो
 वा॒जस्य॑ । वा॒जस्य॑ श॒तिनः॑ । श॒तिन॒स्पतिः॑ । प॒तिरिति॑ प॒तिः ॥ मू॒र्द्धा क॒विः । क॒वीर॑यी॒णाम् ।
 र॒यी॒णामिति॑ र॒यी॒णाम् ॥ भुवो॑ य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्य॑ र॒जसः॑ । र॒जसश्च॑ । च॒ ने॒ता । ने॒ता यत्र॑ ।
 यत्रा॑ नि॒युद्धिः॑ । नि॒युद्धिः स॒चसे॑ । नि॒युद्धिरिति॑ नि॒युत्—भिः॑ । स॒चसे॑ शि॒वाभिः॑ । शि॒वाभि॒रिति॑
 शि॒वाभिः॑ ॥ दि॒वि मू॒र्द्धान॑म् । मू॒र्द्धान॑म् दधि॑षे । दधि॑षे सु॒वर्षा॑म् । सु॒वर्षा॑म् जि॒ह्वा॒म् । सु॒वर्षा॑-
 मिति॑ सु॒वः—सा॒म् । जि॒ह्वा॒मग्ने॑ । अ॒ग्ने च॒कृषे॑ । च॒कृषे॑ ह॒व्यवा॑हम् । ह॒व्यवा॑हमिति॑ ह॒व्य—वा॑हम् ॥
 अबो॑द्ध्य॒ग्निः । अ॒ग्निः स॒मिधा॑ । स॒मिधा॑ ज॒नाना॑म् । स॒मिधेति॑ सम्—इ॒धा । ज॒नाना॑म् प॒तिः ।
 ॥ [१०] ॥ प॒ति धे॒नुम् । धे॒नुमि॑व । इ॒वाय॑तीम् । आ॒य॒तीमु॒षास॑म् । आ॒य॒तीमि॒त्या—य॑तीम् ।
 उ॒षास॑मि॒त्युषा॑सम् ॥ य॒हा इ॒व । इ॒व प्र॑ । प्र॒वया॑म् । व॒यामु॑जि॒हानाः॑ । उ॒जि॒हानाः॑ प्र॑ । उ॒जि॒हाना॑
 इत्यु॒त्—जि॒हानाः॑ । प्र॒भान॑वः । भ॒ानवः॑ सि॒स्रते॑ । सि॒स्रते॑ नाक॑म् । नाक॑म॒च्छ । अ॒च्छेत्य॑च्छ ॥
 अवो॑चाम॒ कवये॑ । क॒वये॑ मे॒द्धाय॑ । मे॒द्धाय॑ व॒चः । व॒चो व॒न्दारु॑ । व॒न्दारु॑ वृष॒भाय॑ । वृष॒भाय॑

वृष्णे॑ । वृष्ण॒ इति॒ वृष्णे॑ ॥ गर्वि॑ष्ठिरो नम॑सा । नम॑सा स्तोम॑म् । स्तोम॑मग्नौ । अ॒ग्नौ दि॒वि । दि॒वीव॑ ।
 इव॒ रुक्म॑म् । रुक्म॑मुर्व्यञ्च॑म् । उर्व्यञ्च॑मश्रेत् । अ॒श्रेदि॒त्यश्रेत् ॥ जन॑स्य गो॒पाः । गो॒पा अ॑जनिष्ट ।
 गो॒पा इति॑ गो—पाः । अ॒जनि॑ष्ट जागृ॒विः । जागृ॑विर॒ग्निः । अ॒ग्निः सु॒दर॑ष्णः । सु॒दर॑ष्णः सु॒वि-
 ता॒य । सु॒दर॑ष्ण इति॑ सु—दर॑ष्णः । सु॒विता॒य न॒व्यसे॑ । न॒व्यस॑ इति॒ न॒व्यसे॑ ॥ घृत॑प्रतीको बृह॒ता ।
 घृत॑प्रतीक॒ इति॑ घृत—प्रती॒कः । बृह॒ता दि॒विस्पृ॑शा । दि॒विस्पृ॑शा द्यु॒मत् । दि॒विस्पृ॑शेति॑ दि॒वि-
 स्पृ॑शा । द्यु॒मद् वि॑ । द्यु॒मदि॑ति॒ द्यु—मत् । वि॒ भा॑ति । भा॒ति भ॒रते॑भ्यः । भ॒रते॑भ्यः शुचि॑ः । शुचि॑रिति॒
 शुचि॑ः ॥ त्वाम॑ग्ने । अ॒ग्ने अ॒ङ्गिर॑सः । अ॒ङ्गिर॑सो गुहा॑ । ॥ [११] ॥ गुहा॑ हित॑म् । हित॑मनु॒ ।
 अन्व॑विन्दन्न । अ॒विन्द॒ञ्छि॒श्रिया॑णम् । शि॒श्रिया॑णँवने॑वने । वने॑वन॒ इति॒ वने॑—वने ॥ स जा॑यसे ।
 जा॒यसे म॒थ्यमा॑नः । म॒थ्यमा॑नः सह॑ः । सहो॑ मह॒त् । मह॒त् त्वाम् । त्वामा॑हुः । आ॒हुः सह॑सः ।
 सह॑सस्पुत्र॑म् । पुत्र॑मङ्गि॒रः । अ॒ङ्गिर॑ इत्य॒ङ्गिरः ॥ यज्ञ॑स्य के॒तुम् । के॒तुम् प्र॑थमम् । प्र॒थमम्
 पु॒रोहि॑तम् । पु॒रोहि॑तम॒ग्निम् । पु॒रोहि॑तमिति॒ पुरः—हि॑तम् । अ॒ग्निम् न॑रः । न॑रस्त्रिष॒धस्थे॑ । त्रिष॒-
 ध॒स्थे सम् । त्रिष॒धस्थ॑ इति॑ त्रि—स॒धस्थे॑ । समि॑न्धते । इन्ध॒त इती॑न्धते ॥ इन्द्रे॑ण दे॒वैः । दे॒वैः
 स॒रथ॑म् । स॒रथ॑सः । स॒रथ॑मिति॒ स—रथ॑म् । स ब॒रुहि॑षि । ब॒रुहि॑षि सीद॑त् । सीद॑न्नि । नि होता॑ ।
 होता॑ यज॒थाय॑ । यज॒थाय॑ सु॒क्रतुः॑ । सु॒क्रतु॑रिति॒ सु—क्र॑तुः ॥ त्वाम् चि॒त्रश्र॑वस्तम । चि॒त्रश्र॑व-
 स्तम॒ हव॑न्ते । चि॒त्रश्र॑वस्तमेति॒ चि॒त्रश्र॑वः—तम॒ । हव॑न्ते वि॒रूषु॑ । वि॒रूषु॑ ज॒न्तवः॑ । ज॒न्तव॑ इति॒
 ज॒न्तवः॑ ॥ शोचि॑ष्केशम् पुरु॒प्रिय॑ । शोचि॑ष्केशमिति॒ शोचिः—के॑शम् । पुरु॒प्रिया॑ग्ने । पुरु॒प्रिये॑ति॒
 पुरु॑—प्रि॒य । अ॒ग्ने ह॒व्याय॑ । ह॒व्याय॑ वोढ॑वे । वोढ॑व इति॒ वोढ॑वे ॥ सखा॑यः सम् । स॒व्वः । वः
 स॒म्यञ्च॑म् । स॒म्यञ्च॑मिष॑म् । इष॑ः स्तोम॑म् । ॥ [१२] ॥ स्तोम॑म् च । चा॒ग्नये॑ । अ॒ग्नय॑ इत्य॒-
 ग्नये॑ ॥ व॒र्षि॑ष्ठाय र्वि॒षेती॑नाम् । र्वि॒षेती॑नामूर्जः । ऊ॒र्जो न॑ग्ने । न॒ग्ने सह॑स्वते । सह॑स्वत॒ इति॒
 सह॑स्वते ॥ स॒स॒मि॒त् । स॒स॒मि॒ति॒ सम्—स॒म् । इद् यु॑वसे । यु॒वसे॑ वृष॑न्न । वृष॑न्नग्ने॑ । अ॒ग्ने
 विश्वा॑नि । विश्वा॑न्य॒र्यः । अ॒र्य आ॑ । ए॒त्या ॥ इ॒डस्प॑दे । प॒दे सम् । समि॑द्धस्ये । इ॒द्धस्ये॑ सः ।
 स नः॑ । नो॒ वसू॑नि । वसू॒न्या । आ॒ भर॑ । भ॒रेति॑ भर ॥ ए॒ना वः॑ । वो॒ अ॒ग्निम् । अ॒ग्निम् नम॑सा ।
 नम॑सोर्जः । ऊ॒र्जो न॑पातम् । न॒पात॑मा । आ॒ हु॒वे । हु॒व इति॑ हु॒वे ॥ प्रि॒यम् चेति॑ष्ठम् । चेति॑ष्ठ-
 म॒रति॑म् । अ॒रति॑ः स्व॒दध्व॑रम् । स्व॒दध्व॑रँवैश्व॑स्य । स्व॒दध्व॑रमिति॒ सु—अ॒दध्व॑रम् । विश्व॑स्य

दूतम् । दूतममृतम् । अमृतमित्यमृतम् ॥ स योजते । योजते अरुषः । अरुषो विश्वभोजसा ।
 विश्वभोजसा सः । विश्वभोजसेति विश्व—भोजसा । स दुद्रवत् । दुद्रवथ स्वाहुतः । स्वाहुत इति
 सु—आहुतः ॥ सुब्रह्मा यज्ञः । सुब्रह्मेति सु—ब्रह्मा । यज्ञः सुशमी । सुशमी वसूनाम् । सुश-
 मीति सु—शमी ॥ ॥ [१३] ॥ वसूनाम् देवम् । देवꣳ राधः । राधो जनानाम् । जनानामिति
 जनानाम् ॥ उदस्य । अस्य शोचिः । शोचिरस्थात् । अस्थादाजुहानस्य । आजुहानस्य मीढुषः ।
 आजुहानस्येत्या—जुहानस्य । मीढुष इति मीढुषः ॥ उद् धूमासः । धूमासो अरुषासः । अरु-
 षासो दिविस्पृशः । दिविस्पृशः सम् । दिविस्पृश इति दिवि—स्पृशः । समग्निम् । अग्निमिन्धते ।
 इन्धते नरः । नर इति नरः ॥ अग्ने वाजस्य । वाजस्य गोमतः । गोमत ईशानः । गोमत इति
 गो—मतः । ईशानः सहसः । सहसो यहो । यहो इति यहो ॥ अस्मे धेहि । अस्मे इत्यस्मे ।
 धेहि जातवेदः । जातवेदो महि । जातवेद इति जात—वेदः । महि श्रवः । श्रव इति श्रवः ॥ स
 ईधानः । ईधानो वसुः । वसुष्कविः । कविरग्निः । अग्निरीडेन्यः । ईडेन्यो गिरा । गिरेति गिरा ॥
 रेवदस्मभ्यम् । अस्मभ्यम् पूर्वणीक । अस्मभ्यमित्यस्म—भ्यम् । पूर्वणीक दीदिहि । पूर्वणी-
 केति पुरु—अनीक । दीदिहीति दीदिहि ॥ रूषपो राजन्न । राजन्नुत । उत त्मना । त्मनाऽग्ने ।
 अग्ने वस्तोः । वस्तोरुत । उतोषसः । उषस इत्युषसः ॥ स तिग्मजम्भ । तिग्मजम्भ ररूषसः ।
 तिग्मजम्भेति तिग्म—जम्भ ॥ ॥ [१४] ॥ ररूषसो दह । दह प्रति । प्रतीति प्रति ॥ आ ते ।
 ते अग्ने । अग्न इधीमहि । इधीमहि द्युमन्तम् । द्युमन्तम् देव । द्युमन्तमिति द्यु—मन्तम् । देवा-
 जरम् । अजरमित्यजरम् ॥ यद्ध । ह स्या । स्या ते । ते पनीयसी । पनीयसी समित् । समिद्
 दीदयति । समिदिति सम्—इत् । दीदयति द्यवि । द्यवीषम् । इषꣳ स्तोतृभ्यः । स्तोतृभ्य आ ।
 स्तोतृभ्य इति स्तोतृ—भ्यः । आ भर । भरेति भर ॥ आ ते । ते अग्ने । अग्न ऋचा । ऋचा हविः ।
 हविः शुक्रस्य । शुक्रस्य ज्योतिषः । ज्योतिषस्पते । पत इति पते ॥ सुश्चन्द्र दस्म । सुश्चन्द्रेति
 सु—चन्द्र । दस्म विशपते । विशपते हव्यवाट् । हव्यवाट् तुभ्यम् । हव्यवाडिति हव्य—वाट् ।
 तुभ्यꣳ हूयते । हूयत इषम् । इषꣳ स्तोतृभ्यः । स्तोतृभ्य आ । स्तोतृभ्य इति स्तोतृ—भ्यः । आ
 भर । भरेति भर ॥ उमे सुश्चन्द्र । उमे इत्युमे । सुश्चन्द्र सर्पिषः । सुश्चन्द्रेति सु—चन्द्र । सर्पिषो
 दर्वी । दर्वी श्रीणीषे । दर्वी इति दर्वी । श्रीणीष आसनि । आसनीत्यासनि ॥ उतो नः । उतो

इत्युतो । न उत । उत पुपूर्याः । पुपूर्या उक्थेषु ॥ [१५] ॥ उक्थेषु शवसः । शवसस्पते । पत
 इषम् । इषः स्तोतृभ्यः । स्तोतृभ्य आ । स्तोतृभ्य इति स्तोतृ—भ्यः । आ भर । भरेति भर ॥
 अग्ने तम् । तमद्य । अद्याश्वम् । अश्वम् न । न स्तोमैः । स्तोमैः क्रतुम् । क्रतुम् न । न भद्रम् ।
 भद्रः हृदिस्पृशम् । हृदिस्पृशमिति हृदि—स्पृशम् ॥ ऋद्ध्यामा ते । त ओहैः । ओहैरित्योहैः ॥
 अधा हि । ह्यग्ने । अग्ने क्रतोः । क्रतोर् भद्रस्य । भद्रस्य दर्वषस्य । दर्वषस्य साधोः । साधोरिति
 साधोः ॥ रथीरऋतस्य । ऋतस्य बृहतः । बृहतो बभूथ । बभूथेति बभूथ ॥ आभिष्टे । ते अद्य ।
 अद्य गीर्भिः । गीर्भिर् गृणन्तः । गृणन्तोऽग्ने । अग्ने दाशेम । दाशेमेति दाशेम ॥ प्र ते । ते दिवः ।
 दिवो न । न स्तनयन्ति । स्तनयन्ति शुष्माः । शुष्मा इति शुष्माः ॥ एभिर् नः । नो अर्कैः । अर्कैर्
 भव । भवा नः । नो अर्वाङ् । अर्वाङ्ख सुवः ॥ [१६] ॥ सुवर् न । न ज्योतिः । ज्योति-
 रिति ज्योतिः ॥ अग्ने विश्वेभिः । विश्वेभिः सुमनाः । सुमना अनीकैः । सुमना इति सु—मनाः ।
 अनीकैरित्यनीकैः ॥ अग्निः होतारम् । होतारम् मन्ये । मन्ये दास्वन्तम् । दास्वन्तव्सोः ।
 वसोः सूनुम् । सूनुः सहसः । सहसो जातवेदसम् । जातवेदसमिति जात—वेदसम् ॥ विप्रम्
 न । न जातवेदसम् । जातवेदसमिति जात—वेदसम् ॥ य ऊर्ध्वया । ऊर्ध्वया स्वर्ध्वरः ।
 स्वर्ध्वरो देवः । स्वर्ध्वर इति सु—अर्ध्वरः । देवो देवाच्या । देवाच्या कृपा । कृपेति कृपा ॥
 घृतस्य विभ्राष्टिम् । विभ्राष्टिमनु । विभ्राष्टिमिति वि—भ्राष्टिम् । अनु शुक्रशौचिषः । शुक्रशौचिष
 आजुह्वानस्य । शुक्रशौचिष इति शुक्र—शौचिषः । आजुह्वानस्य सर्पिषः । आजुह्वानस्येत्या—
 जुह्वानस्य । सर्पिष इति सर्पिषः ॥ अग्ने त्वम् । त्वम् नः । नो अन्तमः । अन्तम् इत्यन्तमः ॥
 उत त्राता । त्राता शिवः । शिवो भव । भव वरूथ्यः । वरूथ्य इति वरूथ्यः ॥ तम् त्वा । त्वा
 शोचिष्ठ । शोचिष्ठ दीदिवः । दीदिव इति दीदिवः ॥ सुम्नाय नूनम् । नूनमीमहे । ईमहे सखिभ्यः ।
 सखिभ्य इति सखि—भ्यः ॥ वसुरग्निः । अग्निर् वसुश्रवाः । वसुश्रवा इति वसु—श्रवाः ॥ अच्छा
 नख्वि । नख्वि द्युमत्तमः । द्युमत्तमो रयिम् । द्युमत्तम् इति द्युमत्—तमः । रयिम् दाः । दा इति
 दाः ॥ [१७] ॥

(जनानां मङ्गिरस इषः सुशमी तिग्मजंभ पुपूर्या अर्वाङ् वसुश्रवाः पञ्च च)

॥ ४ ॥

इन्द्राग्निभ्याम् त्वा । इन्द्राग्निभ्यामितीन्द्राग्नि—भ्याम् । त्वा सयुजा । सयुजा युजा । सयुजेति स—युजा । युजा युनज्मि । युनज्म्याघाराभ्याम् । आघाराभ्याम् तेजसा । आघाराभ्यामित्या—घाराभ्याम् । तेजसा वर्चसा । वर्चसोक्थेभिः । उक्थेभिः स्तोमेभिः । स्तोमेभिश्छन्दोभिः । छन्दोभी रय्यै । छन्दोभिरिति छन्दः—भिः । रय्यै पोषाय । पोषाय सजातानाम् । सजातानाम् मद्ध्यमस्थेयाय । सजातानामिति स—जातानाम् । मद्ध्यमस्थेयाय मया । मद्ध्यमस्थेयायेति मद्ध्यम—स्थेयाय । मया त्वा । त्वा सयुजा । सयुजा युजा । सयुजेति स—युजा । युजा युनज्मि । युनज्म्यम्बा । अम्बा दुला । दुला नितलिः । नितलिरभ्रयन्ती । नितलिरिति नितलिः । अभ्रयन्ती मेघयन्ती । मेघयन्ती वरुषयन्ती । वरुषयन्ती चुपुणीका । चुपुणीका नाम । नामासि । असि प्रजापतिना । प्रजापतिना त्वा । प्रजापतिनेति प्रजा—पतिना । त्वा विश्वाभिः । विश्वाभिर् धीभिः । धीभिरुप । उप दधामि । दधामि पृथिवी । पृथिव्युदपुरम् । उदपुरमन्नेन । उदपुरमित्युद—पुरम् । अन्नेन विष्टा । विष्टा मनुष्याः । मनुष्यास्ते । ते गोप्ताः । गोप्ताः अग्निः । अग्निर् वियत्तः । वियत्तोऽस्याम् । वियत्त इति वि—यत्तः । अस्याम् ताम् । तामहम् । अहम् प्र । प्र पद्ये । पद्ये सा । सा मे । ॥ [१८] ॥ मे शर्म । शर्म च । च वर्म । वर्म च । चास्तु । अस्त्वधिद्यौः । अधिद्यौरन्तरिक्षम् । अधिद्यौरित्यधि—द्यौः । अन्तरिक्षम् ब्रह्मणा । ब्रह्मणा विष्टा । विष्टा मरुतः । मरुतस्ते । ते गोप्ताः । गोप्ताः वायुः । वायुर् वियत्तः । वियत्तोऽस्याम् । वियत्त इति वि—यत्तः । अस्याम् ताम् । तामहम् । अहम् प्र । प्र पद्ये । पद्ये सा । सा मे । मे शर्म । शर्म च । च वर्म । वर्म च । चास्तु । अस्तु द्यौः । द्यौरपराजिता । अपराजिताऽमृतेन । अपराजितेत्यपरा—जिता । अमृतेन विष्टा । विष्टाऽऽदित्याः । आदित्यास्ते । ते गोप्ताः । गोप्ताः सूर्यः । सूर्यो वियत्तः । वियत्तोऽस्याम् । वियत्त इति वि—यत्तः । अस्याम् ताम् । तामहम् । अहम् प्र । प्र पद्ये । पद्ये सा । सा मे । मे शर्म । शर्म च । च वर्म । वर्म च । चास्तु । अस्त्वित्यस्तु ॥ ॥ [१९] ॥

(सा ऽष्टाचत्वारिंशच्च)

॥ ५ ॥

★

बृहस्पतिस्त्वा । त्वा सादयतु । सादयतु पृथिव्याः । पृथिव्याः पृष्ठे । पृष्ठे ज्योतिष्मतीम् । ज्योतिष्मतीं विश्वस्मै । विश्वस्मै प्राणाय । प्राणायानाय । प्राणायेति प्र—अनाय । अपानाय

विश्वम् । अपानायेत्यप—अनाय । विश्वं ज्योतिः । ज्योतिर् यच्छ । यच्छग्निः । अग्निस्ते । तेऽधि-
पतिः । अधिपतिर् विश्वकर्मा । अधिपतिरित्यधि—पतिः । विश्वकर्मा त्वा । विश्वकर्मेति विश्व-
कर्मा । त्वा सादयतु । सादयत्वन्तरिख्यस्य । अन्तरिख्यस्य पृष्ठे । पृष्ठे ज्योतिष्मतीम् । ज्योति-
ष्मतीं विश्वस्मै । विश्वस्मै प्राणाय । प्राणायानायाय । प्राणायेति प्र—अनाय । अपानाय विश्वम् ।
अपानायेत्यप—अनाय । विश्वम् ज्योतिः । ज्योतिर् यच्छ । यच्छ वायुः । वायुस्ते । तेऽधि-
पतिः । अधिपतिः प्रजापतिः । अधिपतिरित्यधि—पतिः । प्रजापतिस्त्वा । प्रजापतिरिति प्रजा-
पतिः । त्वा सादयतु । सादयतु दिवः । दिवः पृष्ठे । पृष्ठे ज्योतिष्मतीम् । ज्योतिष्मतीं विश्वस्मै ।
विश्वस्मै प्राणाय । प्राणायानायाय । प्राणायेति प्र—अनाय । अपानाय विश्वम् । अपानायेत्यप—
अनाय । विश्वम् ज्योतिः । ज्योतिर् यच्छ । यच्छ परमेष्ठी । परमेष्ठी ते । तेऽधिपतिः । अधि-
पतिः पुरोवातसनिः । अधिपतिरित्यधि—पतिः । पुरोवातसनिरसि । पुरोवातसनिरिति पुरो-
वात—सनिः । अस्यभ्रसनिः । अभ्रसनिरसि । अभ्रसनिरित्यभ्र—सनिः । असि विद्युत्सनिः ।
विद्युत्सनिरसि । विद्युत्सनिरिति विद्युत्—सनिः । ॥ [२०] ॥ असि स्तनयिबुसनिः । स्तन-
यिबुसनिरसि । स्तनयिबुसनिरिति स्तनयिबु—सनिः । असि वृष्टिसनिः । वृष्टिसनिरसि । वृष्टि-
सनिरिति वृष्टि—सनिः । अस्यग्नेः । अग्नेर् यानी । यान्यसि । असि देवानाम् । देवानामग्नेयानी ।
अग्नेयान्यसि । अग्नेयानीत्यग्ने—यानी । असि वायोः । वायोर् यानी । यान्यसि । असि देवानाम् ।
देवानाम्वायोयानी । वायोयान्यसि । वायोयानीति वायो—यानी । अस्यन्तरिख्यस्य । अन्तरि-
ख्यस्य यानी । यान्यसि । असि देवानाम् । देवानामन्तरिख्ययानी । अन्तरिख्ययान्यसि । अन्त-
रिख्ययानीत्यन्तरिख्य—यानी । अस्यन्तरिख्यम् । अन्तरिख्यमसि । अस्यन्तरिख्याय । अन्त-
रिख्याय त्वा । त्वा सलिलाय । सलिलाय त्वा । त्वा सर्णीकाय । सर्णीकाय त्वा । त्वा सतीकाय ।
सतीकाय त्वा । सतीकायेति स—तीकाय । त्वा केताय । केताय त्वा । त्वा प्रचेतसे । प्रचेतसे त्वा ।
प्रचेतस इति प्र—चेतसे । त्वा विवस्वते । विवस्वते त्वा । त्वा दिवः । दिवस्त्वा । त्वा ज्योतिषे ।
ज्योतिष आदित्येभ्यः । आदित्येभ्यस्त्वा । त्वर्चे । ऋचे त्वा । त्वा रुचे । रुचे त्वा । त्वा द्युते ।
द्युते त्वा । त्वा भासे । भासे त्वा । त्वा ज्योतिषे । ज्योतिषे त्वा । त्वा यशोदाम् । यशोदाम् त्वा ।
यशोदामिति यशः—दाम् । त्वा यशसि । यशसि तेजोदाम् । तेजोदां त्वा । तेजोदामिति तेजः—

दाम्। त्वा तेजसि। तेजसि पयोदाम्। पयोदाम् त्वा। पयोदामिति पयः—दाम्। त्वा पर्यसि। पर्यसि वर्चोदाम्। वर्चोदाम् त्वा। वर्चोदामिति वर्चः—दाम्। त्वा वर्चसि। वर्चसि द्रविणोदाम्। द्रविणोदाम् त्वा। द्रविणोदामिति द्रविणः—दाम्। त्वा द्रविणे। द्रविणे सादयामि। सादयामि तेन। तेन र्षिणा। ऋषिणा तेन। तेन ब्रह्मणा। ब्रह्मणा तया। तया देवतया। देवतयाऽङ्गिरस्वत्। अङ्गिरस्वद् ध्रुवा। ध्रुवा सीद। सीदेति सीद ॥ [२१] ॥

(विद्युत्सनि द्युते त्वै कान्नात्रिंशच्च)

॥ ६ ॥

★

भूयस्कृदसि। भूयस्कृदिति भूयः—कृत्। असि वरिवस्कृत्। वरिवस्कृदसि। वरिवस्कृदिति वरिवः—कृत्। असि प्राचीं। प्राच्यसि। अस्यूद्ध्वा। ऊद्ध्वाऽसि। अस्यन्तरिख्वसत्। अन्तरिख्वसदसि। अन्तरिख्वसदित्यन्तरिख्व—सत्। अस्यन्तरिख्वे। अन्तरिख्वे सीद। सीदाप्सुषत्। अप्सुषदसि। अप्सुषदित्यप्सु—सत्। असि श्येनसत्। श्येनसदसि। श्येनसदिति श्येन—सत्। असि गृध्रसत्। गृध्रसदसि। गृध्रसदिति गृध्र—सत्। असि सुपर्णसत्। सुपर्णसदसि। सुपर्णसदिति सुपर्ण—सत्। असि नाकसत्। नाकसदसि। नाकसदिति नाक—सत्। असि पृथिव्याः। पृथिव्यास्त्वा। त्वा द्रविणे। द्रविणे सादयामि। सादयाम्यन्तरिख्वस्य। अन्तरिख्वस्य त्वा। त्वा द्रविणे। द्रविणे सादयामि। सादयामि दिवः। दिवस्त्वा। त्वा द्रविणे। द्रविणे सादयामि। सादयामि दिशाम्। दिशाम् त्वा। त्वा द्रविणे। द्रविणे सादयामि। सादयामि द्रविणोदाम्। द्रविणोदाम् त्वा। द्रविणोदामिति द्रविणः—दाम्। त्वा द्रविणे। द्रविणे सादयामि। सादयामि प्राणम्। प्राणम् मे। प्राणमिति प्र—अनम्। मे पाहि। पाह्यपानम्। अपानम् मे। अपानमित्यप—अनम्। मे पाहि। पाहि व्यानम्। व्यानम् मे। व्यानमिति वि—अनम्। मे पाहि। ॥ [२२] ॥ पाह्यायुः। आयुर् मे। मे पाहि। पाहि विश्वायुः। विश्वायुर् मे। विश्वायुरिति विश्व—आयुः। मे पाहि। पाहि सर्वायुः। सर्वायुर् मे। सर्वायुरिति सर्व—आयुः। मे पाहि। पाह्यग्ने। अग्ने यत्। यत् ते। ते परम्। परं हत्। हन् नाम। नाम तौ। तावा। एहि। इहि सम्। स रभावहै। रभावहै पाञ्चजन्येषु। पाञ्चजन्येष्वपि। पाञ्चजन्येष्विति पाञ्च—जन्येषु। अप्येधि।

ए॒द्ध॒ग्ने॒ । अ॒ग्ने॒ यावा॑ः । यावा॑ अ॒यावाः॑ । अ॒यावा॑ ए॒वाः । ए॒वा॒ ऊ॒माः । ऊ॒माः स॒ब्दः । स॒ब्दः
स॒गरः । स॒गरः सु॒मेकः॑ । सु॒मेक॑ इति सु—मेकः ॥ ॥ [२३] ॥

(व्यानं मे द्वात्रिंशच्च)

॥ ७ ॥

★

अ॒ग्निना॑ वि॒श्वा॒षाट् । वि॒श्वा॒षाट् सूर्ये॑ण । सूर्ये॑ण स्व॒राट् । स्व॒राट् क॒त्वा । स्व॒राडिति॑ स्व—
राट् । क॒त्वा श॒ची॒पतिः॑ । श॒ची॒पति॑र्ऋ॒षभे॑ण । ऋ॒षभे॑ण त्व॒ष्टा । त्व॒ष्टा य॒ज्ञेन॑ । य॒ज्ञेन॑ म॒घवा॑न् ।
म॒घवा॑न् द॒र्षि॒णया॑ । म॒घवा॑निति॑ म॒घ—वा॑न् । द॒र्षि॒णया॑ सु॒वर्गः । सु॒वर्गो म॒न्युना॑ । सु॒वर्ग
इति॑ सुवः—गः । म॒न्युना॑ वृ॒त्रहा॑ । वृ॒त्रहा॑ सौहा॒र्धेन॑ । वृ॒त्रहे॑ति वृ॒त्र—हा॑ । सौहा॒र्धेन॑ तनू॒धाः ।
तनू॒धा अ॒न्नेन॑ । तनू॒धा इति॑ तनू—धाः । अ॒न्नेन॑ ग॒यः । ग॒यः पृ॒थि॒व्या । पृ॒थि॒व्याऽस॒नोत् । अ॒स॒-
नो॒दृग्भिः॑ । ऋ॒ग्भि॒र॒न्नादः॑ । ऋ॒ग्भि॒रि॒त्यृक्—भिः॑ । अ॒न्नादो॑ व॒षट्कारे॑ण । अ॒न्नाद॑ इत्य॒न्न—अ॒दः ।
व॒षट्कारे॑ण॒र्द्धः । व॒षट्कारे॑णेति॑ व॒षट्—का॒रेण॑ । ऋ॒द्धः सा॒म्ना । सा॒म्ना तनू॒पाः । तनू॒पा वि॒राजा॑ ।
तनू॒पा इति॑ तनू—पाः । वि॒राजा॑ ज्योति॑ष्मान् । वि॒राजे॑ति वि—राजा॑ । ज्योति॑ष्मान् ब्र॒ह्म॒णा ।
ब्र॒ह्म॒णा सोम॒पाः । सोम॒पा गो॒भिः । सोम॒पा इति॑ सोम—पाः । गो॒भिर् य॒ज्ञम् । य॒ज्ञम् दा॑धार ।
दा॒धार॒ र॒ष॒त्रेण॑ । र॒ष॒त्रेण॑ म॒नु॒ष्यान् । म॒नु॒ष्यान् अ॒श्वेन॑ । अ॒श्वेन॑ च । च॒ रथे॑न । रथे॑न च । च॒ व॒ज्री ।
व॒ज॒र॒यु॒तुभिः॑ । ऋ॒तुभिः॑ प्र॒भुः । ऋ॒तुभि॑रि॒त्यृत्तु—भिः॑ । प्र॒भुः स॒व्व॒थ्स॒रेण॑ । प्र॒भुरिति॑ प्र—भुः ।
स॒व्व॒थ्स॒रेण॑ परि॒भूः । स॒व्व॒थ्स॒रेणेति॑ सं—व॒थ्स॒रेण॑ । परि॒भूस्त॑पसा । परि॒भूरिति॑ परि—भूः । तप॒-
साऽना॑धृष्टः । अना॑धृष्टः सूर्यः । अना॑धृष्ट इत्य॒ना—धृष्टः॑ । सूर्यः सन्न॑ । सन् तनू॒भिः । तनू॒भिरिति॑
तनू॒भिः ॥ ॥ [२४] ॥

(अग्नि रैकान्न पञ्चाशत्)

॥ ८ ॥

★

प्र॒जाप॑तिर् मन॒सा । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा—प॒तिः । मन॒साऽन्धः॑ । अ॒न्धोऽच्छे॑तः । अ॒च्छे॑तो
धा॒ता । अ॒च्छे॑त इत्य॒च्छे—इ॒तः । धा॒ता दी॒र्खाया॑म् । दी॒र्खाया॑ स॒विता॑ । स॒विता॑ भू॒त्याम् ।

भूत्याम् पूषा । पूषा सोमक्रयण्याम् । सोमक्रयण्याव्वरुणः । सोमक्रयण्यामिति सोम—
 क्रयण्याम् । वरुण उपनद्धः । उपनद्धोऽसुरः । उपनद्ध इत्युप—नद्धः । असुरः क्रीयमाणः ।
 क्रीयमाणो मित्रः । मित्रः क्रीतः । क्रीतः शिपिविष्टः । शिपिविष्ट आसादितः । शिपिविष्ट इति
 शिपि—विष्टः । आसादितो नरन्धिषः । आसादित इत्या—सादितः । नरन्धिषः प्रोह्यमाणः ।
 प्रोह्यमाणोऽधिपतिः । प्रोह्यमाण इति प्र—उह्यमानः । अधिपतिरागतः । अधिपतिरित्यधि—
 पतिः । आगतः प्रजापतिः । आगत इत्या—गतः । प्रजापतिः प्रणीयमानः । प्रजापतिरिति
 प्रजा—पतिः । प्रणीयमानोऽग्निः । प्रणीयमान इति प्र—नीयमानः । अग्निराग्नीदध्रे । आग्नीदध्रे
 बृहस्पतिः । आग्नीदध्रे इत्याग्नि—इदध्रे । बृहस्पतिराग्नीदध्रात् । आग्नीदध्रात् प्रणीयमानः ।
 आग्नीदध्रादित्याग्नि—इदध्रात् । प्रणीयमान इन्द्रः । प्रणीयमान इति प्र—नीयमानः । इन्द्रो
 हविर्द्धाने । हविर्द्धानेऽदितिः । हविर्द्धान इति हविः—धाने । अदितिरासादितः । आसादितो
 विष्णुः । आसादित इत्या—सादितः । विष्णुरुपावहियमाणः । उपावहियमाणोऽथर्वा । उपा-
 वहियमाण इत्युप—अवहियमाणः । अथर्वोपोत्तः । उपोत्तो यमः । उपोत्त इत्युप—उत्तः ।
 यमोऽभिषुतः । अभिषुतोऽपूतपाः । अभिषुत इत्यभि—सुतः । अपूतपा आधूयमानः । अपूतपा
 इत्यपूत—पाः । आधूयमानो वायुः । आधूयमान इत्या—धूयमानः । वायुः पूयमानः । पूयमानो
 मित्रः । मित्रः र्षीरश्रीः । र्षीरश्रीर् मन्थी । र्षीरश्रीरिति र्षीर—श्रीः । मन्थी संकुश्रीः ।
 संकुश्रीर् वैश्वदेवः । संकुश्रीरिति संकु—श्रीः । वैश्वदेव उन्नीतः । वैश्वदेव इति वैश्व—देवः ।
 उन्नीतो रुद्रः । उन्नीत इत्युत्—नीतः । रुद्र आहुतः । आहुतो वायुः । आहुत इत्या—हुतः ।
 वायुरावृत्तः । आवृत्तो नृचरष्वाः । आवृत्त इत्या—वृत्तः । नृचरष्वाः प्रतिख्यातः । नृचरष्वा इति
 नृ—चरष्वाः । प्रतिख्यातो भर्षः । प्रतिख्यात इति प्रति—ख्यातः । भर्ष आगतः । आगतः
 पितृणाम् । आगत इत्या—गतः । पितृणाम् नाराशंसः । नाराशंसोऽसुः । असुरात्तः । आत्तः
 सिन्धुः । सिन्धुरवभृथम् । अवभृथमवप्रयन् । अवभृथमित्यव—भृथम् । अवप्रयन्त्संमुद्रः ।
 अवप्रयन्नित्यव—प्रयन् । समुद्रोऽवगतः । अवगतः सलिलः । अवगत इत्यव—गतः । सलिलः
 प्रप्लुतः । प्रप्लुतः सुवः । प्रप्लुत इति प्र—प्लुतः । सुवरुद्वचम् । उद्वचम् गतः । उद्वचमित्युत्—
 ऋचम् । गत इति गतः ॥ ॥ [२५] ॥

(रुद्र एकविंशतिश्च)

॥ ९ ॥

★

कृत्तिका नखत्रम्। नखत्रमग्निः। अग्निर् देवता। देवताऽग्नेः। अग्ने रुचः। रुचः स्थ।
स्थ प्रजापतेः। प्रजापतेर् धातुः। प्रजापतेरिति प्रजा—पतेः। धातुः सोमस्य। सोमस्यर्चै।
ऋचे त्वा। त्वा रुचे। रुचे त्वा। त्वा द्युते। द्युते त्वा। त्वा भासे। भासे त्वा। त्वा ज्योतिषे।
ज्योतिषे त्वा। त्वा रोहिणी। रोहिणी नखत्रम्। नखत्रम् प्रजापतिः। प्रजापतिर् देवता।
प्रजापतिरिति प्रजा—पतिः। देवता मृगशीर्षम्। मृगशीर्षम् नखत्रम्। मृगशीर्षमिति
मृग—शीर्षम्। नखत्रं सोमः। सोमो देवता। देवताऽऽर्द्रा। आर्द्रा नखत्रम्। नखत्रं
रुद्रः। रुद्रो देवता। देवता पुनर्वसू। पुनर्वसू नखत्रम्। पुनर्वसू इति पुनः—वसू। नखत्रम-
दितिः। अदितिर् देवता। देवता तिष्यः। तिष्यो नखत्रम्। नखत्रम् बृहस्पतिः। बृहस्पतिर्
देवता। देवताऽऽश्रेषाः। आश्रेषा नखत्रम्। आश्रेषा इत्या—श्रेषाः। नखत्रं सर्पाः। सर्पा
देवता। देवता मघाः। मघा नखत्रम्। नखत्रम् पितरः। पितरो देवता। देवता फल्गुनी।
फल्गुनी नखत्रम्। फल्गुनी इति फल्गुनी। नखत्रमर्यमा। ॥ [२६] ॥ अर्यमा देवता।
देवता फल्गुनी। फल्गुनी नखत्रम्। फल्गुनी इति फल्गुनी। नखत्रम् भगः। भगो देवता।
देवता हस्तः। हस्तो नखत्रम्। नखत्रं सविता। सविता देवता। देवता चित्रा। चित्रा
नखत्रम्। नखत्रमिन्द्रः। इन्द्रो देवता। देवता स्वाती। स्वाती नखत्रम्। नखत्रं व्यायुः।
वायुर् देवता। देवता विशाखे। विशाखे नखत्रम्। विशाखे इति वि—शाखे। नखत्रमि-
न्द्राग्नी। इन्द्राग्नी देवता। इन्द्राग्नी इतीन्द्र—अग्नी। देवताऽनूराधाः। अनूराधा नखत्रम्। अनू-
राधा इत्यनु—राधाः। नखत्रम् मित्रः। मित्रो देवता। देवता रोहिणी। रोहिणी नखत्रम्।
नखत्रमिन्द्रः। इन्द्रो देवता। देवता विचृतौ। विचृतौ नखत्रम्। विचृताविति वि—चृतौ।
नखत्रम् पितरः। पितरो देवता। देवताऽषाढाः। अषाढा नखत्रम्। नखत्रमापः। आपो
देवता। देवताऽषाढाः। अषाढा नखत्रम्। नखत्रं विश्वे। विश्वे देवाः। देवा देवता। देवता
श्रोणा। श्रोणा नखत्रम्। नखत्रं विष्णुः। विष्णुर् देवता। देवता श्रविष्ठाः। श्रविष्ठा नखत्रम्।
नखत्रं वसवः। वसवो देवता। ॥ [२७] ॥ देवता शतभिषक्। शतभिषङ् नखत्रम्। शत-

भिषगिति शत—भिषक् । नख्षत्रमिन्द्रः । इन्द्रो देवता । देवता प्रोष्ठपदाः । प्रोष्ठपदा नख्षत्रम् । प्रोष्ठपदा इति प्रोष्ठ—पदाः । नख्षत्रमजः । अज एकपात् । एकपाद् देवता । एकपादित्येक—पात् । देवता प्रोष्ठपदाः । प्रोष्ठपदा नख्षत्रम् । प्रोष्ठपदा इति प्रोष्ठ—पदाः । नख्षत्रमहिः । अहिर् बुध्नियः । बुध्नियो देवता । देवता रेवती । रेवती नख्षत्रम् । नख्षत्रं पूषा । पूषा देवता । देवताऽश्वयुजौ । अश्वयुजौ नख्षत्रम् । अश्वयुजावित्यश्व—युजौ । नख्षत्रमश्विनौ । अश्विनौ देवता । देवताऽपभरणीः । अपभरणीर् नख्षत्रम् । अपभरणीरित्यप—भरणीः । नख्षत्रय्यमः । यमो देवता । देवता पूर्णा । पूर्णा पश्चात् । पश्चाद् यत् । यत् ते । ते देवाः । देवा अदधुः । अदधुरित्यदधुः ॥ ॥ [२८] ॥

(फल्गुनी नख्षत्रं वसंव स्त्रयस्त्रिंशच्च)

॥ १० ॥

★

मधुश्च । च माधवः । माधवश्च । च वासन्तिकौ । वासन्तिकावृतू । ऋतू शुक्रः । ऋतू इत्यृतू । शुक्रश्च । च शुचिः । शुचिश्च । च ग्रैष्मौ । ग्रैष्मावृतू । ऋतू नभः । ऋतू इत्यृतू । नभश्च । च नभस्यः । नभस्यश्च । च वार्षिकौ । वार्षिकावृतू । ऋतू इषः । ऋतू इत्यृतू । इषश्च । चोर्जः । ऊर्जश्च । च शारदौ । शारदावृतू । ऋतू सहः । ऋतू इत्यृतू । सहश्च । च सहस्यः । सहस्यश्च । च हैमन्तिकौ । हैमन्तिकावृतू । ऋतू तपः । ऋतू इत्यृतू । तपश्च । च तपस्यः । तपस्यश्च । च शैशिरौ । शैशिरावृतू । ऋतू अग्नेः । ऋतू इत्यृतू । अग्नेरन्तःश्लेषः । अन्तःश्लेषोऽसि । अन्तःश्लेष इत्यन्तः—श्लेषः । असि कल्पेताम् । कल्पेताम् द्यावापृथिवी । द्यावापृथिवी कल्पन्ताम् । द्यावापृथिवी इति द्यावा—पृथिवी । कल्पन्तामापः । आप ओषधीः । ओषधीः कल्पन्ताम् । कल्पन्तामग्नयः । अग्नयः पृथक् । पृथङ् मम । मम ज्यैष्ठ्याय । ज्यैष्ठ्याय सव्रताः । सव्रता ये । सव्रता इति स—व्रताः । ॥ [२९] ॥ येऽग्नयः । अग्नयः समनसः । समनसोऽन्तरा । समनस इति स—मनसः । अन्तरा द्यावापृथिवी । द्यावापृथिवी शैशिरौ । द्यावापृथिवी इति द्यावा—पृथिवी । शैशिरावृतू । ऋतू अभि । ऋतू इत्यृतू । अभि कल्पमानाः । कल्पमाना इन्द्रम् । इन्द्रमिव । इव देवाः । देवा अभि । अभि सम् । सव्विशन्तु । विशन्तु सय्यत् । सय्यच्च च । सय्यदिति सम्—यत् । च प्रचेताः । प्रचेताश्च । प्रचेता इति प्र—चेताः । चाग्नेः । अग्नेः सोमस्य । सोमस्य सूर्यस्य । सूर्य-

स्योग्रा । उग्रा च । च भीमा । भीमा च । च पितृणाम् । पितृणाय्यमस्य । यमस्येन्द्रस्य । इन्द्रस्य
ध्रुवा । ध्रुवा च । च पृथिवी । पृथिवी च । च देवस्य । देवस्य सवितुः । सवितुर् मरुताम् । मरुता-
व्वरुणस्य । वरुणस्य धर्त्री । धर्त्री च । च धरित्री । धरित्री च । च मित्रावरुणयोः । मित्रावरुणयोर्
मित्रस्य । मित्रावरुणयोरिति मित्रा—वरुणयोः । मित्रस्य धातुः । धातुः प्राची । प्राची च । च
प्रतीची । प्रतीची च । च वसूनाम् । वसूनां रुद्राणाम् । रुद्राणामादित्यानाम् ॥ [३०] ॥
आदित्यानाम् ते । ते ते । तेऽधिपतयः । अधिपतयस्तेभ्यः । अधिपतय इत्यधि—पतयः । तेभ्यो
नमः । नमस्ते । ते नः । नो मृडयन्तु । मृडयन्तु ते । ते यम् । यम् द्विष्मः । द्विष्मो यः । यश्च ।
च नः । नो द्वेष्टि । द्वेष्टि तम् । तव्वः । वो जम्भे । जम्भे दधामि । दधामि सहस्रस्य । सहस्रस्य
प्रमा । प्रमा असि । प्रमेति प्र—मा । असि सहस्रस्य । सहस्रस्य प्रतिमा । प्रतिमा असि । प्रति-
मेति प्रति—मा । असि सहस्रस्य । सहस्रस्य विमा । विमा असि । विमेति वि—मा । असि सह-
स्रस्य । सहस्रस्योन्मा । उन्मा असि । उन्मेत्युत्—मा । असि साहस्रः । साहस्रोऽसि । असि
सहस्राय । सहस्राय त्वा । त्वेमाः । इमा मे । मे अग्ने । अग्न इष्टकाः । इष्टका धेनवः । धेनवः
सन्तु । सन्त्वेका । एका च । च शतम् । शतम् च । च सहस्रम् । सहस्रम् च । चायुतम् । आयुतम्
च । च नियुतम् ॥ [३१] ॥ नियुतम् च । नियुतमिति नि—युतम् । च प्रयुतम् । प्रयुतम् च ।
प्रयुतमिति प्र—युतम् । चार्बुदम् । अर्बुदम् च । च न्यर्बुदम् । न्यर्बुदम् च । न्यर्बुदमिति नि—
अर्बुदम् । च समुद्रः । समुद्रश्च । च मर्द्धम् । मर्द्धम् च । चान्तः । अन्तश्च । च परार्द्धः ।
परार्द्धश्च । परार्द्ध इति पर—अर्द्धः । चेमाः । इमा मे । मे अग्ने । अग्न इष्टकाः । इष्टका धेनवः ।
धेनवः सन्तु । सन्तु षष्टिः । षष्टिः सहस्रम् । सहस्रमयुतम् । आयुतमख्णीयमाणाः । अख्णीय-
माणा ऋतस्थाः । ऋतस्थाः स्थ । ऋतस्था इत्यृत—स्थाः । स्थर्तावृधः । ऋतावृधौ घृतश्रुतः ।
ऋतावृध इत्यृत—वृधः । घृतश्रुतौ मधुश्रुतः । घृतश्रुत इति घृत—श्रुतः । मधुश्रुत ऊर्जस्वतीः ।
मधुश्रुत इति मधु—श्रुतः । ऊर्जस्वतीः स्वधाविनी । स्वधाविनीस्ताः । स्वधाविनीरिति स्वधा—
विनी । ता मे । मे अग्ने । अग्न इष्टकाः । इष्टका धेनवः । धेनवः सन्तु । सन्तु विराजः । विराजो
नाम । विराज इति वि—राजः । नाम कामदुघाः । कामदुघा अमुत्र । कामदुघा इति काम—
दुघाः । अमुत्रामुष्मिन्न । अमुष्मिल्लोके । लोक इति लोके ॥ [३२] ॥

(सब्रता रुद्राणां मयुतञ्च पञ्चचत्वारिंशच्च)

॥ ११ ॥

★

स॒मिद् दि॒शाम् । स॒मिदि॒तिं स॒म्—इत् । दि॒शामा॒शयाः । आ॒शया॑ नः । नः सु॒वर्वि॑त् । सु॒वर्वि॑न्
म॒धोः । सु॒वर्वि॑दि॒तिं सु॒वः—वि॒त् । म॒धो॒रतः॑ । अतो॒ मा॒धवः॑ । मा॒धवः॑ पा॒तु । पा॒त्वस्मा॑न् । अ॒स्मा-
नि॒त्यस्मा॑न् ॥ अ॒ग्निर् दे॒वः । दे॒वो दु॒ष्टरी॑तुः । दु॒ष्टरी॑तु॒रदा॑भ्यः । अ॒दाभ्य॑ इ॒दम् । इ॒दम् र॒षत्र॑म् ।
र॒षत्र॑ꣳ र॒र॒षतु॑ । र॒र॒षतु॑ पा॒तु । पा॒त्वस्मा॑न् । अ॒स्मानि॒त्यस्मा॑न् ॥ र॒थन्त॑रꣳ सा॒र्मभिः॑ । र॒थन्त॑-
र॒मिति॑ र॒थम्—त॒रम् । सा॒र्मभिः॑ पा॒तु । सा॒र्मभि॑रि॒ति सा॒र्म—भिः॑ । पा॒त्वस्मा॑न् । अ॒स्मान् गा॒यत्री॑ ।
गा॒यत्री॑ छ॒न्दसा॑म् । छ॒न्दसा॑व्वि॒श्वरू॑पा । वि॒श्वरू॑पेति॑ वि॒श्व—रू॒पा ॥ त्रि॒वृन् नः॑ । त्रि॒वृदि॑ति॒ त्रि—
वृ॒त् । नो वि॒ष्टया॑ । वि॒ष्टया॑ स्तो॒मः । वि॒ष्टये॑ति॒ वि—स्थ॑या । स्तो॒मो अ॒ह्नाम् । अ॒ह्नाꣳ स॒मुद्रः॑ ।
स॒मुद्रो॑ वा॒तः । वा॒त इ॒दम् । इ॒दमो॑जः । ओ॒जः पि॒प॒र्तु । पि॒प॒र्त्वि॑ति॒ पि॒प॒र्तु ॥ उ॒ग्रा दि॒शाम् । दि॒शा-
म॒भिभू॑तिः । अ॒भिभू॑तिर् व॒योधाः॑ । अ॒भिभू॑तिरि॒त्यभि—भू॑तिः । व॒योधाः॑ शु॒चिः । व॒योधा॑ इति॑
व॒यः—धाः॑ । शु॒चिः शु॒क्रे । शु॒क्रे अ॒ह॒नि । अ॒ह॒न्यो॒जसी॑ना । ओ॒जसी॑ने॒त्यो॒जसी॑ना ॥ इन्द्राधि॑-
प॒तिः । अधि॑प॒तिः पि॒पृता॑त् । अधि॑प॒तिरि॒त्यधि—प॒तिः । पि॒पृता॑द॒तः । अतो॑ नः । नो म॒हि ।
म॒हि र॒षत्र॑म् ॥ [३३] ॥ र॒षत्र॑व्वि॒श्वतः॑ । वि॒श्वतो॑ धा॒रय॑ । धा॒रये॑दम् । इ॒दमि॑ती॒दम् ॥ बृ॒हथ्
सा॒र्म । सा॒र्म र॒षत्र॑भृ॒त् । र॒षत्र॑भृ॒द् वृ॒द्धवृ॑ष्णि॒यम् । र॒षत्र॑भृ॒दिति॑ र॒षत्र—भृ॒त् । वृ॒द्धवृ॑ष्णि॒यम्
त्रि॒ष्टुभा॑ । वृ॒द्धवृ॑ष्णि॒यमि॑ति॒ वृ॒द्ध—वृ॑ष्णि॒यम् । त्रि॒ष्टुभौ॑जः । ओ॒जः शु॒भित॑म् । शु॒भित॑मु॒ग्रवी॑रम् ।
उ॒ग्रवी॑र॒मित्यु॒ग्र—वी॑रम् ॥ इन्द्र॑ स्तो॒मेन॑ । स्तो॒मेन॑ पञ्च॒दशे॑न । पञ्च॒दशे॑न म॒द्ध्यम् । पञ्च॒दशे॑नेति॑
पञ्च—द॒शेन॑ । म॒द्ध्यमि॑दम् । इ॒दव्वा॑ते॒न । वा॑ते॒न स॒गरे॑ण । स॒गरे॑ण र॒र॒ष । र॒र॒षेति॑ र॒र॒ष ॥
प्रा॒ची दि॒शाम् । दि॒शाꣳ स॒हय॑शाः । स॒हय॑शा॒ यश॑स्वती । स॒हय॑शा॒ इति॑ स॒ह—य॑शाः । यश॑-
स्वती॒ विश्वे॑ । विश्वे॑ दे॒वाः । दे॒वाः प्रा॒वृषा॑ । प्रा॒वृषा॑ऽह्नाम् । अ॒ह्नाꣳ सु॒वर्व॑ती । सु॒वर्व॑तीति॒ सु॒वः—
व॒ती ॥ इ॒दम् र॒षत्र॑म् । र॒षत्र॑म् दु॒ष्टर॑म् । दु॒ष्टर॑मस्तु । अ॒स्त्वो॒जः । ओ॒जोऽना॑धृष्टम् । अ॒नाधृष्टꣳ
स॒हस्त्रि॑यम् । अ॒नाधृष्ट॑मित्य॒ना—धृष्ट॑म् । स॒हस्त्रि॑यꣳ स॒हस्व॑त् । स॒हस्व॑दि॒ति स॒हस्व॑त् ॥ वै॒रूपे॑
सा॒र्मन् । सा॒र्मन्नि॒ह । इ॒ह तत् । तच्छ॑के॒म । श॒के॒म ज॑ग॒त्या । ज॑ग॒त्यैन॑म् । ए॒नव्वि॑र॒षु । वि॒र॒ष्वा ।
आ वे॑श॒यामः॑ । वे॒श॒याम॑ इति॑ वे॒श॒यामः॑ ॥ विश्वे॑ दे॒वाः । दे॒वाः स॒प्तद॑शेन । स॒प्तद॑शेन॒ वर्चः॑ ।

सप्तदशेनेति सप्त—दशेन । ॥ [३४] ॥ वर्च इदम् । इदम् र्षत्रम् । र्षत्रं सलिलवातम् । सलिलवातमुग्रम् । सलिलवातमिति सलिल—वातम् । उग्रमित्युग्रम् ॥ धर्त्री दिशाम् । दिशाम् र्षत्रम् । र्षत्रमिदम् । इदम् दाधार । दाधारोपस्था । उपस्थाऽऽशानाम् । उपस्थेत्युप—स्था । आशानाम् मित्रवत् । मित्रवदस्तु । मित्रवदिति मित्र—वत् । अस्त्वोजः । ओज इत्योजः ॥ मित्रावरुणा शरदा । मित्रावरुणेति मित्रा—वरुणा । शरदाऽहाम् । अहाम् चिकिन् । चिकिन् अस्मै । चिकिन् इति चिकिन् । अस्मै राष्ट्राय । राष्ट्राय महि । महि शर्म । शर्म यच्छतम् । यच्छतमिति यच्छतम् ॥ वैराजे सामन्न । सामन्नधि । अधि मे । मे मनीषा । मनीषाऽनुष्टुभा । अनुष्टुभा सम्भृतम् । अनुष्टुभेत्यनु—स्तुभा । सम्भृतव्वीर्यम् । सम्भृतमिति सम्—भृतम् । वीर्यं सहः । सह इति सहः ॥ इदम् र्षत्रम् । र्षत्रम् मित्रवत् । मित्रवदार्द्रदानु । मित्रवदिति मित्र—वत् । आर्द्रदानु मित्रावरुणा । आर्द्रदान्वित्यार्द्र—दानु । मित्रावरुणा रर्षतम् । मित्रावरुणेति मित्रा—वरुणा । रर्षतमाधिपत्यैः । आधिपत्यैरित्याधि—पत्यैः ॥ सम्राड् दिशाम् । सम्राडिति सम्—राट् । दिशां सहसाम्नी । सहसाम्नी सहस्वती । सहसाम्नीति सह—साम्नी । सहस्वत्यृतुः । ऋतु—रहेमन्तः । हेमन्तो विष्टया । विष्टया नः । विष्टयेति वि—स्थया । नः पिपर्तु । पिपर्त्विति पिपर्तु ॥ अवस्युवाता बृहतीः । अवस्युवाता इत्यवस्यु—वाताः । ॥ [३५] ॥ बृहतीर् नु । नु शक्करीः । शक्करीरिमम् । इम्यैश्चम् । यज्ञमवन्तु । अवन्तु नः । नो घृताचीः । घृताचीरिति घृताचीः ॥ सुवर्वती सुदुघा । सुवर्वतीति सुवः—वती । सुदुघा नः । सुदुघेति सु—दुघा । नः पर्यस्वती । पर्यस्वती दिशाम् । दिशाम् देवी । देव्यवतु । अवतु नः । नो घृताची । घृताचीति घृताची ॥ त्वम् गोपाः । गोपाः पुरेता । गोपा इति गो—पाः । पुरेतोत । पुरेत्येति पुरः—एता । उत पश्चात् । पश्चाद् बृहस्पते । बृहस्पते याम्याम् । याम्याय्युङ्ग्धि । युङ्ग्धि वाचम् । वाचमिति वाचम् ॥ ऊर्ध्वा दिशाम् । दिशां रन्तिः । रन्तिराशा । आशौषधीनाम् । ओषधीनां सव्वथ्सरेण । सव्वथ्सरेण सविता । सव्वथ्सरेणेति सं—वथ्सरेण । सविता नः । नो अहाम् । अहामित्यहाम् ॥ रेवथ् साम । सामातिछन्दाः । अतिछन्दा उ । अतिछन्दा इत्यति—छन्दाः । उ छन्दः । छन्दोऽजातशत्रुः । अजातशत्रुः स्योना । अजातशत्रुरित्यजात—शत्रुः । स्योना नः । नो अस्तु । अस्त्वित्यस्तु ॥ स्तोमत्रयस्त्रिंशे भुवनस्य । स्तोमत्रयस्त्रिंश इति स्तोम—त्रयस्त्रिंशे । भुवनस्य पत्नि । पत्नि

वि॒वस्व॒द्वा॒ते । वि॒वस्व॒द्वा॒ते अ॒भि । वि॒वस्व॒द्वा॒त इति॒ वि॒वस्व॒त्—वा॒ते । अ॒भि नः॑ । नो॒ गृ॒णाहि॒ ।
 ॥ [३६] ॥ गृ॒णा॒ही॒ति गृ॒णाहि॒ ॥ घृ॒तव॑ती स॒वितः॑ । घृ॒तव॑तीति॒ घृ॒त—व॒ती । स॒वि॒तरा॑धि॒पत्यैः॑ ।
 आधि॒पत्यैः॑ प॒र्यस्व॑ती । आधि॒पत्यैरि॒त्याधि॑—प॒त्यैः॑ । प॒र्यस्व॑ती र॒न्तिः । र॒न्तिरा॑शा । आ॒शा नः॑ ।
 नो॒ अ॒स्तु । अ॒स्त्वित्य॑स्तु ॥ ध्रु॒वा दि॒शाम् । दि॒शावि॑ष्णु॒पत्नी॑ । वि॒ष्णुप॑त्न्य॒घोरा॑ । वि॒ष्णुप॑त्नीति॒
 वि॒ष्णु—प॒त्नी॑ । अ॒घोरा॑ऽस्य । अ॒स्येशा॑ना । ई॒शा॒ना स॒हसः॑ । स॒हसो॑ या । या म॒नोता॑ । म॒नो—
 तेति॑ म॒नोता॑ ॥ बृ॒हस्प॑तिर् मा॒तरि॒श्वा । मा॒तरि॒श्चो॒त । उ॒त वा॒युः । वा॒युः स॒न्धुवा॑नाः । स॒न्धुवा॑ना
 वा॒ताः । स॒न्धुवा॑ना इति॑ स॒म्—ध्रु॒वा॒नाः । वा॒ता अ॒भि । अ॒भि नः॑ । नो॒ गृ॒णन्तु॑ । गृ॒णन्ति॒ति
 गृ॒णन्तु॑ ॥ वि॒ष्टम्भो॑ दि॒वः । वि॒ष्टम्भ॑ इति॒ वि—स्त॒म्भः । दि॒वो ध॒रुणः॑ । ध॒रुणः॑ पृ॒थि॒व्याः । पृ॒थि॒व्या
 अ॒स्य । अ॒स्येशा॑ना । ई॒शा॒ना ज॒गतः॑ । ज॒गतो॑ वि॒ष्णुप॑त्नी । वि॒ष्णुप॑त्नीति॒ वि॒ष्णु—प॒त्नी॑ ॥ वि॒श्व—
 व्य॒चा इ॒षय॑न्ती । वि॒श्वव्य॑चा इति॒ वि॒श्व—व्य॒चाः । इ॒षय॑न्ती सु॒भूतिः॑ । सु॒भूतिः॑ शि॒वा । सु॒भूति—
 रिति॑ सु—भू॒तिः । शि॒वा नः॑ । नो॒ अ॒स्तु । अ॒स्त्वदि॑तिः । अ॒दि॒तिरु॑प॒स्थे । उ॒प॒स्थ इत्यु॑प—स्थे ॥
 वै॒श्वान॑रो नः॑ । न ऊ॒त्या । ऊ॒त्या पृ॒ष्ठः । पृ॒ष्ठो दि॒वि । दि॒व्यनु॑ । अनु॑ नः॑ । नो॒ऽद्य॑ । अ॒द्यानु॑मतिः ।
 अनु॑मतिरनु॑ । अनु॑मतिरि॒त्यनु॑—म॒तिः । अ॒न्वित् । इ॒दनु॑मते । अनु॑मते त्वम् । अनु॑म॒त इत्य॑नु—
 म॒ते । त्वम् क॒या । क॒या नः॑ । न॒श्चि॒त्रः । चि॒त्र आ । आ भु॑वत् । भु॒वत् कः॑ । को॒ अ॒द्य । अ॒द्य
 यु॒ङ्क्ते । यु॒ङ्क्ते इति॑ यु॒ङ्क्ते ॥ ॥ [३७] ॥

(महिं सप्तदशेनाऽवस्युवाता अभि नोऽनु न श्वतुर्दश च)

॥ १२ ॥

॥ हरिः ॐ ॥

चतुर्थकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः — क्रम पाठः — समाप्तः

अनुवाकाः	पञ्चशत्यः
१२	३७

ॐ